

El carrer del bisbe Tomàs de Lorenzana

236

L'any 1876 la comissió encarregada de revisar la nomenclatura dels carrers ciutadans i de proposar noves denominacions elegí el del bisbe Tomàs de Lorenzana per a la pujada de Sant Feliu. Al final el nom anà a parar a la via que travessa el carrer de la Rutlla i que en el seu primer tram acaba al carrer de Migdia. La seva prolongació posterior el féu arribar fins a l'actual carrer de Barcelona, i així secciona els vials de Joan Maragall i de Juli Garreta.

UN PONT SOBRE L'ONYAR

El carrer de Lorenzana comença ran de l'Onyar, on existia el pont que desaparegué amb les inundacions dels anys seixanta i on apareix una petita font. Aquest pont havia estat construït el 1914 per la casa «Construcciones y Pavimentos» de Barcelona i costà unes 8.000 pessetes. Sostingut per tres pilars constava de quatre trams d'11'5 metres cada un i tenia una amplada de 4 metres entre baranes, amb voreres d'un metre cada una. El 1915 hom hi efectuà obres d'ampliació perquè hi poguessin circular carros i automòbils. La utilitat de l'obra fou especialment notable per desplaçar-se cap a Sant Feliu i quan el diumenge hi havia partit a Vista Alegre. Darrerament s'ha parlat de reedificar-lo, la qual cosa seria positiva per a la comunicació amb el carrer del Carme.

La primera part del carrer arriba fins al carrer de Migdia, com hem dit, i data de finals del segle passat. El 13 de juliol de 1928 s'acordà d'allargar-lo fins al carrer de Barcelona, i el 4 d'abril de 1931 es manà d'aliniar el segon tros amb la condició que les adoratrius cedissin els terrenys necessaris a canvi de construir la nova tanca del pati del convent.

Entre les obres d'urbanització citarem que el 1915 fou empedrat el tros inicial i que el 1954 hom procedí a efectuar la mateixa operació en el tros comprès entre els carrers de Migdia i de Joan Maragall.

EL COL·LEGI VERD

Un dels edificis més característics del carrer és el col·legi públic d'ensenyament primari o bàsic que oficialment es diu també de Lorenzana i que a nivell popular és conegut com el Col·legi Verd, pel color de la façana. La història de la construcció s'inicià el 1926 quan l'Ajuntament que presidia Frederic Bassols acordà d'adquirir uns solars de 100 m², els quals juntament amb els 800 m² cedits pel mateix propietari —Josep Ensesa— serviren per edificar-hi una escola graduada. L'obra pogué materialitzar-se amb una subvenció del ministeri d'Instrucció Pública de la República i inaugurà el 23 d'abril de 1933. En l'acte oficial parlaren l'alcalde Santaló, l'inspector Junquera, el governador Prunés i el comissari delegat de la Gene-



La porta d'entrada del col·legi verd fou realitzada en pedra artificial pels tallers Sagrera, situats també al carrer Lorenzana. (Foto: Castro).

ralitat, Puig Pujades, que digué coses com aquestes: «Sembrem la nostra pàtria d'escoles lliures, d'escoles laiques, en les quals es respecti la consciència de l'infant armant-lo per la vida amb el coneixement d'aquesta vida, que ens porta els cels i els inferns de l'esperit, segons sigui o hagi estat el nostre obrar i, per tant, la pau de la nostra consciència».

El projecte de l'obra, realitzat per l'arquitecte Giralt Casadesús, va ser modificat parcialment en ampliar l'edifici.

El 1956 l'Ajuntament adquirí el solar de Joaquim Ensesa Quatre-casas, que fins llavors s'havia utilitzat com a pati de l'escola i li pagà 121.479 pessetes a més de les 60.720 que li foren concedides com indemnització pels anys d'utilització. També l'any 1958 s'acordà d'adquirir una parcel·la contigua, que era de la Clínica Girona i tenia una superfície de 371'70 m², a canvi de cedir una parcel·la de 123'53 m², redimir la servitud de pas que afectava una part del pati i per al qual tenien sortida les finques veïnes fins als carrers de Lorenzana i de Joan Maragall. El preu de les despeses es fixà en 150.000 pessetes.

El 12 de maig de 1933 el popular col·legi Verd rebé com a nom oficial el del filòsof científic Ramon Turró (Malgrat, 1854), que a la seva joventut havia residit a Girona. Després de la guerra fou rebatejat com a col·legi Lorenzana. Actualment compta amb 16 unitats d'EGB i 4 de pre-escolar. El nombre d'alumnes depassa els 650, i hi funciona una associació de pares molt activa.

EL COL·LEGI DE METGES

Al xamfrà dels carrers de Joan Maragall i de Lorenzana al número 35, hi ha l'estatge del col·legi de Metges. La inauguració del local fou efectuada el 4 de desembre de 1971 amb un acte que presidiren el president del con-

sell, doctor De la Fuente Chaos i el governador Anguera. Després de la benedicció de les noves instal·lacions, el president del Col·legi, doctor Albert Casellas, pronuncià un parlament sobre el passat de la corporació i l'esdevenidor del Col·legi, l'Igualatori i l'Agrupació de Ciències Mèdiques. En el mateix acte s'imposaren les insígnies de col·legiats honorífics als doctors Oriol, Muñoz i Tarrús.

A la façana de l'edifici es destaquen els torsos i fetus esculptats per Francesc Torres Monsó.

INDÚSTRIES, CASES I PERSONES

El carrer de Lorenzana consti-

tueix un exemple característic de l'eixample de la Mercè, on els habitatges i els pisos familiars conviuen amb tallers, garatges i botigues de serveis. Com a fàbriques primitives de la zona destacarem la de mosaics hidràulics, posada sota la denominació de Cos, Lapidaria i Julià, on hi havia taller de pedra artificial i de construcció amb ciment armat, i la de Sagrera, dedicada també a la pedra artificial.

L'edifici particular més notable del carrer és la casa del número 38, bastida a iniciativa de Joaquim Pla i Cargol amb plànols de Gaietà Cabanyes (1928). L'any 1931 aquesta construcció va ser premiada per la Cambra Oficial de la Propietat Urba-



Escultures de Lluís Güell decoren l'escala principal del col·legi de Metges. (Foto: Castro).

OASIS BAR

ENTREPANS VARIATS

c/. Bisbe Lorenzana, 45 Tel. 20 23 16 GIRONA



DISTRIBUÏDOR
I SERVEI OFICIAL
—NECTO—

FRENS - EMBRAGATGES

Bisbe Lorenzana, 53 Tel. 20 39 97 - 21 40 27

BAR PUB



AMBIENT DE NIT

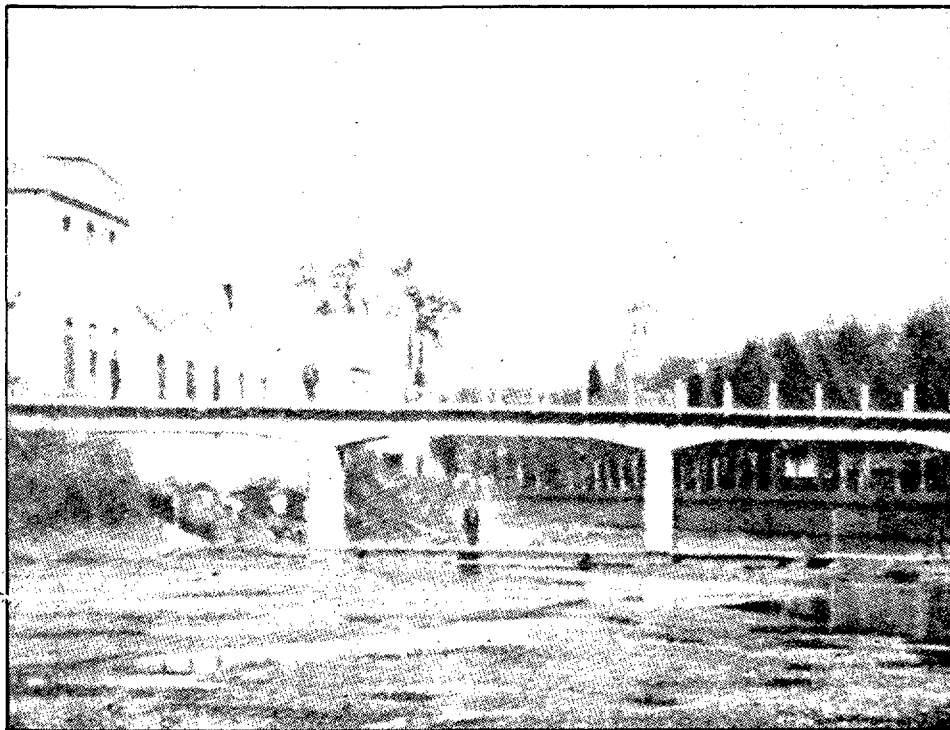
LORENZANA, 41 Tel. 20 29 90

Garatge Vidal

Taller reparacions
Alineació direccions
Equilibrats de rodes
Pàrquing-untar
Cargols d'acer

c/. Juli Garreta 25 i 26

c/. Lorenzana, 49
Tels. 20 45 77 i 20 47 83
17002 - GIRONA



El desaparegut pont de Lorenzana donava continuïtat al carrer fins empalmar amb el del Carme. (Foto: arxiu).



Desaparegut el pont, el carrer acaba ara en un cul-de-sac on es conserva una antiga font en molt mal estat. (Foto: Castro).

na, com ho recorda una inscripció de la façana.

Al final del vial, fent xamfrà amb el carrer de Barcelona, també es destaca el garatge de la casa Seat, projectat per l'arquitecte Joan M. de Ribot. És fet de ciment armat i vidre, i organitza l'espai a partir d'una rampa helicoidal que facilita l'accés als diversos nivells de l'edifici.

Entre els veïns del carrer recordarem els que van ser regidors de l'Ajuntament: Miquel Sala, obrer de can Grober, que vivia al número 9; Pius Guiral, mestre que militava al POUm i habitava al principal del número 30; Angelina Compte, del

PSUC, que residia al número 21, i Antoni de Barrio, tinent d'alcalde de 1939 a 1946, que vivia al número 13.

Cal recordar també que els pares Claretians, quan arribaren a Girona el 1924, s'instal·laren en una casa d'aquest carrer. El 1927 passaren al carrer de Joan Maragall, on edificaren l'església del Cor de Maria i el convent.

UN BISBE ILLUSTRAT

Tomàs de Lorenzana Butrón va néixer a Lleó el 1728 i morí a Girona el 1796. Fou canonge

doctoral de Tui, penitencier de Salamanca i degà de Saragossa. El 1775 arribà a Girona per fer-se càrrec del bisbat i hi romangué fins a la seva mort. Era germà del cardenal Francisco Antonio, que havia estat arquebisbe de Toledo i pertanyia a un llinatge que es remunta a San Vicente Lorenzana, presumpte màrtir del segle XI. Luis Sierra, en un estudi sobre el cardenal i la llustració, afirma que l'«*estirpe Lorenzana resulta linajuda en el contorno de la sociedad leonesa, densa en nobleza*». El seu pare era regidor perpetu de l'ajuntament lleonès.

Com a bisbe de Girona despla-

gà una activitat ben notable en els camps religiós, cultural i ciutadà. Per això el seu nom sona més que el d'altres prelatos, i té dedicat un carrer i una casa de cultura. A ell, efectivament, es deu l'ampliació de la Casa de Misericòrdia, la fundació de l'hospici d'Olot, la idea i l'impuls per edificar la capella neoclàssica de Sant Narcís, les fàbriques de l'hospici de Girona i tota una sèrie d'iniciatives culturals per dignificar l'ensenyament al seminari —biblioteca, càtedres—, on des del 1795 es pogueren donar graus acadèmics. També impulsà l'ensenyament artístic i donà suport a altres iniciatives il·lus-

trades en una societat sense gaires il·lustrats.

Per tot plegat, Girona ha recordat sempre el bisbe empenedor. En una ocasió la Diputació encarregà a l'escultor Blai la realització d'un monument, però per vicissituds diverses el projecte no passà de la realització de guix. Un retrat a l'oli, datat el 1770, presideix, però, la sala de la Biblioteca Pública i mostra la figura del prelat amb els plànols de la capella de Sant Narcís i una llegenda en llatí on es recorda l'escola d'arts de què també fou fundador.

J. Clara

el lector escriu

L'esperit cooperativista

Comparteixo totalment les inquietuds i els anhels exposats el dimecres dia 6 de febrer d'enguany, per un company cooperativista, en aquesta mateixa secció.

La migradesa en què es desenvolupen la majoria de Cooperatives de Consum, ve de l'evolució i el canvi de costums. No descobrim res de nou si diem que, avui, el percentatge dels diners emprats per a la compra dels queviures, és molt inferior a allò que calia gastar en èpoques de penúries i misèries. Així doncs, tenim que, un cop solucionada la problemàtica de la subsistència, cal reconèixer que l'esperit cooperativista ha desaparegut. Tanmateix avui podem observar que l'obrer gasta bona part de la seva setmanada en altres costums, que també han esdevingut imprescindibles. Per tant, la meua esperança en el cooperativisme rau precisament en l'aspecte de procurar descobrir aquestes noves necessitats i aplicar-los la metodologia cooperativista, que continua essent tant o més vàlida que abans, si bé sota uns altres aspectes, l'associacionisme en defensa de les classes menys privilegiades i la quantitat de la vida constitueixen un repte important en l'actualitat.

Entossudir-se a mantenir la «botigueta», amb l'esperança que algun dia rendeixi i ajudi a mantenir el patrimoni, fou una qüestió profundament analitzada en el primer congrés de la Federació de Consumidors de Catalunya de l'any 1983; s'hi arribà a la conclusió que calia renovar-nos o morir, i així per majoria total, l'assemblea general aprovà un mandat a la junta directiva perquè endegués la creació d'un òrgan de reconver-

sió del cooperativisme de consum per tal de resoldre la qüestió. Després de nombroses gestions i maldecaps, s'ha aconseguit amb l'ajut de la Generalitat de Catalunya i la ferma col·laboració d'una dotzena de cooperatives, amb un volums de vendes importants, la creació d'aquesta central de distribució anomenada «cooperativa de Segon Grau Senya» que compta amb el valuós suport del «Consum Valencià» i «Euroskey».

¿Serà aquesta «cooperativa de Segon Grau Senya» l'eina tan esperada i desitjada? Cal afegir-s'hi ¿sí o no?. Evidentment, primer caldrà fer un seriós estudi de les possibilitats de mercat per assolir un nivell de vendes idoni i valorar el valor real i l'empenta humana.

Dintre la greu situació en què es troben gairebé les cooperatives de consum, per la manca de conscienciació dels seus associats i la forta competència de les grans marques comercials, penso que el que sí hauríem de fer totes i cadascuna d'aquestes cooperatives és demanar a la Federació de Cooperatives de Consumidors de Catalunya (Aragó, 281, 2n. 2a. — Tel. (93) 215 88 15 Barcelona) quines possibilitats hi ha d'adherir-s'hi, ja que totes tenen la seva problemàtica, que sens dubte serà estudiada, negociada i analitzada minuciosament a fi d'arribar a la conclusió més convenient per als interessos de cada cooperativa.

Josep Recasens i Adroher
Girona

Carta oberta a l'alcalde de Girona

Sr. Joaquim Nadal,
Sóc estudiant d'Empresarials de fora de Girona capital, i per

tant, em veig obligat cada dia a agafar el cotxe per venir a classe. El problema que em comporta això és que, un cop sóc a Girona, no sé on he de deixar el cotxe. Abans, quan l'Escola d'Empresarials era a la Casa de Cultura, el podíem deixar als voltants de la plaça del Mercat o a la Renfe, però ara, a causa de la situació del col·legi on ens han traslladat, el més normal és deixar-lo a la plaça Sant Domènec o a l'aparcament que han fet darrera les Aligues. Tot això està molt bé. Fins i tot trobo molt positiu el fet d'haver arranjat aquest aparcament, però està en un lloc fora de la vista dels vianants i, per tant, idoni per a les activitats dels pispes i brètols. La Policia Municipal està molt obsessionada que la gent no deixi els cotxes a la plaça, i cada dia hi van a posar les corresponents multes sense cap mena de mirament; ara bé, a l'hora de vetllar per la seguretat dels cotxes que deixem a l'aparcament, el servei no resulta pas gens efectiu, ja que encara no els he vist cap vegada entrar-hi a fer un cop d'ull.

Fins i tot els dies que havia nevant, com que, evidentment, no es podia pujar la pujada que porta a l'aparcament, van deixar la porta tancada. Però, això sí, no es van pas descuidar de venir a fer la ronda per posar les pertinents multes a tothom qui havia aparcat a Sant Domènec, que eren tots els estudiants. Quan vaig veure això, ràpidament els vaig dir per la finestra si no se'n donaven vergonya, i ells no em varen ni fer cas; semblaven molt satisfets. Vaig trucar el 092 i els vaig explicar el que passava i els vaig demanar que retressin totes les multes. Ho varen fer, però no és pas això, és que ja no s'havien ni d'haver posat.

Jo em pregunto per què paguem impostos per tenir policia.

Per què ens posin moltes multes? O per què, almenys de tant en tant, vetllin per la seguretat del contribuent i la seva propietat?

Sr. Alcalde, li prego que faci cas d'això que li estic demanant i que ja, com he vist, han demanat uns altres alumnes en una carta publicada al PUNT el 6 de febrer, (ahir per a mi). Per cert, avui, a un meu company, li han obert el dipòsit de la gasolina, entre 11 i 12 del migdia, a l'aparcament, i l'hi han buidat; hi havia més de 10 litres, que no és pas cosa petita i que no es poden pas haver endut a la butxaca.

Sr. Alcalde, aquesta carta escrita per aquests nois ha servit per a quelcom? O potser vostè no l'ha ni llegida?

Jo li demanaria, Sr. Alcalde, que fes cas dels precés dels ciutadans, ja que, si no és així, no sé pas qui el votarà a les properes eleccions.

Atentament,

Un estudiant del C.U.G.

Pares d'alumnes del col·legi Ignaci Melé de Tossa

Sr. Director,
Els pares d'alumnes del col·legi públic Ignaci Melé, de Tossa, estem veient com s'agreuïen els problemes i mancances de l'escola dels nostres fills. Fa anys que els alumnes utilitzen locals habilitats per fer-hi les classes, mentre s'ajornen els terminis per a la construcció d'unes aules dignes. L'insuficiència de material pedagògic i didàctic obliga els pares a subvencionar l'escola, mentre la conselleria d'Ensenyament desvia els diners públics cap a l'ensenyament privat. La renovació pedagògica del professorat depèn exclusivament

del voluntarisme dels mestres, sense ser obligatòria i compensada, com a molt països d'Europa. Tot això porta com a conseqüència un progressiu deteriorament de la qualitat de l'ensenyament que reben els nostres fills. Les expectatives dipositades en la Generalitat resulten defraudades davant d'una política que considerem completament equivocada i contrària a l'escola pública.

Davant aquesta situació, apareixen moviments de pares, mestres, sindicats d'ensenyants i altres col·lectius defensants la qualitat de l'escola pública i reclamant una acció decidida i responsable per part de qui té l'obligació de vetllar per l'ensenyament públic al nostre país. Perquè no volem que l'escola dels nostres fills sigui una escola de segona categoria; perquè la situació actual comportarà, si no hi ha una variació substancial, el mantiment de la desigualtat entre els alumnes, perquè aquesta igualtat només vindrà per la cultura; els sotassegnats, tal i com ja han fet més de cinc-centes entitats, APAs, claustres de professors, Ajuntaments, associacions de veïns, etc. (entre elles tots el col·legis públics de les veïnes poblacions de Lloret, Blanes, Vidreres, Llagostera i Sant Feliu), encara que només sigui a títol personal, però fent-nos ressò del sentiment de molts altres pares del col·legi públic Ignaci Melé de Tossa, volem afegir-nos a la campanya «Defensem l'ensenyament públic i la seva qualitat».

Esteve Puig Riera
Pere Solà Leonart
Manuel Brunet Farnós
Pere Tort Ribas
Ramon Serra Marcos